

BARCS és VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer
Vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó társ:
Skribanek Géza

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Nyilttér sora 20 kr,
Hirdetések nagyság szerint.

Az erkölcsbíró.

Társadalmunk soha sem volt betegesebb, mint most, sohasem voltak tagjai silányabbak, jellemében, felfogásban és ítéletalkotásban gyengébbek, mint most.

Kevesen vannak, kik feltétlenül megmaradnak a becsület, a tisztesség útján, és sokan vannak, kik már kenyérkeresetük módja folytán is a tisztesség útjáról leterenni kénytelenek. Szóval sok közöttünk a bűnös ember. S mégis mit tapasztalunk a bűnös emberekkel tele rakott társadalmon?

Nincs nálánál szigorubb erkölcsbíró. Ha valakinek bűne kitudódik, hogy örül, vihog a kárörvendő társadalom, hogy siet elítélni ez az ezer-és ezerfejű szörnyeteg és segíti kézzel-lábbal teljesen agyonütni a szerencsétlent, kinek, míg az börtönét üli, családjától is megvonja a kenyeret és szerencsétlenné tesz, elzúllásra kerget egyért nyolcz-tíz embert.

S aztán ha ez az ember a börtönből kikerül, mint kerülnek őt az emberek, nem adnak neki munkát, tisztességes megélhetést, csak úgy messziről juttatják kifejezésre — megvetésüket.

S ha egyik-másik felebarát ártatlanul kerül is ki a vád alól,

azért hiába mentette fel a törvénytörésért, mert a fölmentettet is elítéli a társadalom, lenyakazza, hóhéruul elküldi a gyanusítást, mely arra a szegény emberre úgy tapad, mint a pióca. S ha ez az ember munkát és kenyeret mert kérni, hát alamizsnát sem adnak neki, hanem az ajtót, azt megmutatják.

Van a magyar igazságszolgáltatásnak egy gyönyörű elve, mely azt tartja, jobb száz bűnöst felmenteni, mint egy ártatlant elítélni.

A magyar társadalom azonban más elvet vall s azt gondolja: jobb egy bűnöst futni engedni, mint száz ártatlannak megkegyelmezni.

S így is eszelepszik. A kinek a neve a törvénykezési rovatba kerül, a ki gyanu alá esik, a kit váddal illetnek, az a társadalom előtt nemesak elítélt lesz, hanem meg is hal számunkra. S ha a vádlott öngyilkosságba nem kergetti magát, hát „élő halottá” deklarálják embertársai.

S ha meggondoljuk, hogy az a társadalom, mely ily szigorú erkölcsbíró tud lenni, milyen beteg, jellemében milyen gyöngye és összességében milyen vegyes! Kalandor emberek, kikről nem tudjuk honnan jöttek, miből élnek, vannak felszinen s uralkod-

nak a helyzeten, vezetik a kártyázó és köpködő kaszinókat, társadalmi életünk e hű tükreit. A szegénységet bűnnek tartjuk s tulajdonképpen nagy erkölcsbíráskodásunk közepette is szereplünk szemet hunyni a bűn előtt, ha gazdag ember követte el. Tudjuk, hogy az a milliomos uzsorából s csalásból szerezte vagyonát, de ma milliói vannak s ez elég, hogy görnyedezzünk előtte s vállainkon oszloppá emeljük. Sok embert meg nem azért ítélünk el, mert bűnt követ el, hanem ügyetlensége miatt a bűne kitudódott s ezért kell bünhődnie.

S a szegény bűnösök hiába akarnak, megbünhődve, a jó utra térni: a gazemberekkel teli társadalom nem veszi fel őket magába s teli torokkal kiáltja feléjük: nincs kegyelem, nincs bünbocsánat, nincs feltámadás!

Szomorú viszonyok, szomorú helyzet, elrémitő állapotok és dermedt kilátás ez a második ezredév hajnalán . . . Hát így akarunk modern államot fejleszteni? így akarjuk a második ezredév biztos alapjait lerakni? . . . Hiú ábránd, üres képzelődés . . .

Azt a nemzetet, melynek társadalma nem erős, nem egységes, a mely beteg a gondolkozásában, jellemében, s a mely a tagjaival szemben nem ismer irgalmat, ha-

T Á R C Z A.

Ne üzz el magadtól!

Az őszi szél zizegve hullatja a park százados fáiról a sárguló leveleket teleszórja velük a porondos utakat. A szüretelők távoli danája hallatszik a verrandára ahol Zombory, a kastély ura vendégével kártyázik.

Zombory izgatottan dobja le a kártyát. Veszített. Halvány volt; hosszú fehér ujjai idegesen szorongatták a tuczatot. Majd megszólalt, rekedt remegő hangon s szakadozva beszélt.

— Nem lehet tovább . . . itt a határ. Koldus vagyok . . . Segítenem kellett volna, de a lejtő meredek . . . nem bírtam megállni . . . Mi lesz velem holnap? . . . Eh, mit velem! . . . Mi lesz Margittal?!

Hideg kezével összeszorította lázas homlokát, mintha félt volna, hogy mindjárt szétpattan.

Káldor egykedvűen rázta le a szivarja hamuját s mereven bámult maga elé.

Ridegen tervszerűen dolgozott mindig, s most, hogy műve kész, a lelke nem tud örülni, meg van benuva, álomlátó lesz s nem tudja élvezni a rég várt jelent.

Amint merően a kék füsttengerbe néz, nem a vergődő Zomboryt látja. Előtte az életvidor, boldog gavallér ül s ott áll mellette a szép asszony a gyerekes nyugalommal nézi, amint az ura kártyázik; finom ujjait belemélyeszi Zombory hullámos, sötét hajába, hanyagul a vállára hajlik s folyton kérdez valamit, míg Zombory mosolyogva inti szemével a hallgatásra.

Margit elkényeztetett, örökké mosolygó asszony volt. Magas, kifejlett termetű; csak a szeméi árulták el, hogy gyerek. Mindene megvolt, nem tudta, hogy mi a „nincs” és mi a „nem szabad”. Édes, bájos asszonyka volt, ki csak boldogságra volt teremtve.

Káldor, maga előtt képzelte teljes, észbontó bájával az asszonyt, nőcsábító szépségében a férfit — és igazi boldogságukat. És felébredt benne a vágy, a bosszú, az irigység; keserű mosolylyal simi-

totta meg a rövidre nyirt fakó haját, érdes bajuszát, s hanyagul felvéve a kártyát osztani kezdett.

— Még nem vészett el minden, még egy tétel van.

Zombory csodálkozva emelte fel szép fejét s csodálkozva nézett Káldorra. Ez egy kissé megzavarta Káldort, de nem akarta a játszmat elveszteni, s cinikus, elfojtott hangon folytatta:

— Igen, Margit.

Nagyot villant a ragyogó szempár, hevesen felállott Zombory s a dühtől remegő hangon válaszolta:

— Most még vendégem vagy!

Azután sápadtan elfordult tőle, esengetett, s odaszólott a belépő inasnak:

János, a nagyságos ur fogatni kíván!

Káldor egyedül maradt. Ezt a játszmat ostobán vesztette el. Azután előállt a fogata s pár perc múlva könnyű kocsijával kihajtatott a parkból.

Zombory iszonyuan fel volt izgatva. Maga előtt látta egész életét. Belátta, hogy egyedül ő a hibás.

nem örül, ha az ártatlant bűnös-sé teheti s a bűnöst feláldozhatja, — : azt a nemzetet megöli, elpusztítja maga az idő.

A történelem ugyan azt tanúsítja, hogy a mi nemzetünk a legszívósabbak egyike. De itt a szívósság nem használ. Szívósak lehetünk s vagyunk rossz szokásainkban is. Az enyészetre ám még sem lehetünk megérve. A társadalmat tehát reformálni kell. Születnie kellene egy magyar Megváltónak. Szükségünk volna egy magyar Solonra, vagy egy új Széchenyire, a ki fáklyát nyújtson a sötétségben tévelgő társadalomnak.

Legyünk rajta, hogy minél előbb akadjunk egy magyar Mózesre, a ki kivezesse a pusztából a nyáját. Vagy ezt csak egy jövő nemzedék élheti meg? hiszen most olyan „rossz időket élünk, rossz csillagok járnak“

H i r e k.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, hogy azt megújítani sziveskedjenek; egyúttal kérjük lapunk barátait, sziveskedjenek lapunkat ismerőseik körében is terjeszteni.

— **A bares-Kaposvári vasut** kiépítéséhez szükséges pénzösszeg már együtt van, most csak az értékpapírok elhelyezéséről van szó s e végből legközelebb egy bankhivatalnok fog leutazni Kaposvárra, kivel az értékpapírok elhelyezéséről fognak tárgyalni a kezdeményezők. A vasut kiépítése így hát már befejezett tény, még csak a minister jóváhagyása van hátra.

— **Közgyűlés.** A baresi izraelita hitközség folyó évi június hó 17-én dél-

Tehát vége mindennek.

Tudta, hogy az asszony biztosítva van anyagilag ha szüleikhez visszamegy, akik vérző szívvel bízták leányukat az ő kezeire. És ő képtelen tovább ezt az illatos levegőt, a suhogó selymet, a jólétet körülte megtartani. Ismerte neje naiv lelkét, hogy nem ismer nélkülözést, bánatot, s hogy nem tud harcolni az étellel. És látta magát szegényen, elhagyatva, szeretetlenül. Összeszorult a szíve, a torkát fojtogatta valami s azután kót nehéz könyösepp gördült végig arczán. Mély sóhaj szakadt fel kebléből, hátrasimította dus haját, esendesen az ajtóhoz ment és halkán benyitott.

Ott ült az asszony a kandalló mellett, a pamlag sarkában; lábait felhuzta, mintha fázna. Sötétkék angol szoknya simul alá karesu derekáról. Férfi ing van rajta, lehajlás gallérral, fehér selyem nyakkendővel. Könyvet tartott a kezében, de látszott, hogy nem olvas. Mikor észrevette, hogy az ura az ajtónál nézi, nem mozdult meg, csak ragyogó szemé, kihívó tekintete árulta el, hogy várta.

Férje egész közel jött hozzá s leült lábaihoz.

után 2 óraker az iskola épületében rendkívüli közgyűlést tart. Targysor: 1. A módosított alapszabályok előterjesztése. 2. A választmány templomépítésre tett indítványának tárgyalása és ezzel kapcsolatban a templom építési bizottság választása. 3. Két számvizsgáló választása.

— **Tolvaj cigányok.** Szulok hátrán állandóan két sátor kolompár cigány család tanyáz, kik bár tolvaj szenvedélyüket egy kissé fékezni tudják s meg kísérlék letelepedve békességben élni. Azonban időközönként csak ki-ki tör belőlük mégis fajuk szenvedélye, a lopás s nem egy volt már közülök a vármegye kosztosa. E jó madarak a mult napokban ismét szenvedélyüknek élve, több rendbeli lopást vittek végbe, arra vall ugyanis az a körülmény, hogy sátoruk körül több ezüst kanalat találtak s egy szomszéd község vendéglősnél pedig szuloki esendőrök egy szép értékes ezüst korsót találtak s kérdezősködésükre a vendéglős kivallotta, hogy azt a kolompár cigányoktól vette. A cigányokat most nyomozzák, de azok a gyanuval élve, elbujdostak s még eddig nem kerültek kézre. Mint halljuk, Slavóniában Jankovich földbirtokos házából vészett el több értékes ezüst s más féle tárgy, nem lehetetlen, hogy a szuloki cigányok voltak a tolvajok.

— **Gyilkosság.** Gárdony községben hallatlan vakmerőséggel és kieszt fuffanggal gyilkoltak meg egy törekvő fiatal kovács mesterembert. A gyilkosságról tudósítónk a következőket írja. Kerekes István kovács ablakán f. hó 20-án éjjel fél 11 óraker valaki bekopogtatott e szavakkal: „Pista gyere ki“. E szavakat azonban az alvó Kerekes nem hallotta, mire kis vártatra ismét kopogtatás hallatszott s újból nevének szólították. Erre felesége alvó férjét felkölti s abban a tudatban, hogy férjét a velük egy házban lakó apja Tóth István szólítja, így szól: „Pista eredj ki, hi a papa“ Kerekes felesége küldésére ki is ment, s alig 2—3 percz eltelte után egy lövés dördült el az udvarban. Az asszony a lövésre rosszat sejtve, mind-

Az asszony már tovább nem állta, eldobta a könyvet, felemelte karjait, melyekről a pongyola esipkés ujjja egészen vissza eszszott, s átölelte a férfi erős nyakát, magához szorította és esókolta arczát, szemét, haját, azután két keze közé fogta szép fejét. Csak mikor másodsor mosolygott a férje szeméibe, akkor vette észre annak megdöbbsent zavart tekintetét.

Oda hajolt a vállára s hizelegve dörzsölte puha, bársonyos arczát az urához. Nagy szeméi tisztán elárulták a kérdést, a mit ajka még nem mondott ki. Zombory magához szorította az asszonyt, mintha félt volna, hogy jön Káldor s elviszi tőle.

— Margit, hallgass rám.

Az asszony felemelte rá nagy, barna szeméit, olyan volt, mintegy megriadt őz. Erősen odaszorította fejét a férfi vállához s csak suttogva mondta, — hallgatlak. Érezte, hogy valami isszonyu történt. Miklós nem volt még ilyen soha. Önkénytelenül megriadt s hallotta mindkettőjük szíve dobbanását, amint a férfi folytatta:

— Margit, én nagyon szeretlek . . .

Az asszony megmozdult, — hisz ezt régen tudta, de a férfi karjai erősen tartották:

járt kimenni nem mert, de később mégis bátorságot vett és az ajtón kilépett s látta, hogy férje tántorogva, lövéstől égő inggel s véroson közeledik feléje. Az asszony megrémülve siet férje segítségére, hogy a szobába segítse, de alig hogy át karolta, a férje szavak után: „jaj banyám meghalok,“ összerogyott s a nélkül, hogy felesége s úgy szintén a jajgatásra kiszaladt apósa és anyósa kérdezősködéseire válaszolhatott volna, meghalt.

Igy, hogy ki lötte agyon Kerekeset, pár napig rejtély maradt. A gyilkosság bejelentése után August Sándor esendőr őrmester, Kóbor Ferencz lakócsai őrsparancsnok 3 esendőrrel megindította a nyomozást s az csak több nap után vezetett eredményre. Ugyanis egy hitelt érdemlő egyén figyelmeztette a kutató esendőröket, hogy Málek József, ki szintén gárdonyi kovács, folyton czivakodásban élt Kerekes Gárdonyba jött lakni, és így tőle több munka esedett. E figyelmeztetés után a járőr Málek lakására ment s Málekot f. hó 21-én reggel igazolásra szólította fel, azonban Málek nem tudta magát kellően igazolni s így le lett tartóztatva. Időközben esendőreink megtudták azt is, hogy Málek az utóbbi időben a dráva-tamási illetőségű Berda István veszedelmes gonosztevővel is gyakrabban érintkezett s így Berdát is előleges őrizet alá vették. Ezek miután konokul tagadtak mindent, a esendőrök egy ügyes eselhez folyamodtak. Ugyanis a két gyanus egyént egy sötét kamarába zárták, melyben előzőleg elrejtőzött egy nagy gabonás hombarba 2 esendőr s a dombói kisbíró. A két bűnös mit sem sejtve, hogy kívülők mások is vannak a kamarában, elkezdtek egy mással beszélgetni. Malek kovács ugyanis így szól Berdához: a gyilkosságot be ne vallja, ha mindjárt megfejtik is, majd a bíróság aztán szabadon boesát bennünket, továbbá az ügyre vonatkozólag az egyforma bemonást beszéltek meg. Ugy 2 óra eltelte után August őrmester a kamarába lépett s a gyil-

— Mert szeretlek őszinte leszek hozzád. A viszonyok úgy alakultak, hogy tavasszal innen el kell mennünk, valószínűleg messzire, mert ide nem jöhetünk vissza.

Visszaültette az asszonyt a kerevetre s tovább beszélt.

— Margit még soha nem beszéltem veled anyagi dologról, de megérted, ha annyit mondok, hogy koldus vagyok. Igen, koldus. Talán nem fogok rongyos ruhában járni, de nyomorultabb leszek a legszegényebb koldusnál. Elvesztettem mindenemet: nincs semim és nincs senkim. Nincs senkim, mert nélküled kell élnem. Nem jöhetsz, s nem jössz velem a nyomoruságba; te nem tudod mi a munka, mi a nélkülözés, és én nem esudáalom, hogy te nem is akard megtudni. El fogunk válni. Te fölleled a kényelmet, a szeretetet, régi otthonodat — s talán nemsokára azt is, amit én soha. És én elmegyek, Isten tudja hova. Talán nagyon messzire, ahol dolgozni fogok; és onnan messziről érezni fogom, ha te, kárpótólva leszel azért a mostani szomorúságért. És ha boldog leszel, nem kívánom, hogy gondold reám. Lehetek elfeledve, szeretet-

kosokhoz így szólt: „na, hogy vagytok”, mire mindkettő nagyot nyögve felelte: „rosszul!” Erre a kamarában levő titkos hallgatók felálltak s Kőbor őrsvezető August őrmesternek azt felelte: „őrmester ur, rendben vagyunk!” E kijelentésre a két gonosztevő halálsápadt lett s ijedten tekintettek a titkos hallgatók felé. Később megérkezett Beldy esendő hadnagy, továbbá a szuloki őrsparancsnok is még 3 esendőrel s így fogtak ez új segítő erővel a vallatáshoz. Nehezen ment azonban ez, mert daczára annak, hogy a két bűnös beszélgetéseiből a dolog világos lőn, hogy ők voltak a gyilkosok, ezek mégis tagadtak mindent, míg végre harmadnapra Berda kivallotta, hogy Málek őt 200 frtért felbérelte, hogy kerekést löjje agyon, mi-be Berda bele is egyezett és f. hó 20-án éjjel Berda Málek lakására ment, hol Málek egy apró óndarabokkal töltött dupla löfegyvert adott Berda kezébe. Ezután mindketten elindultak Kerekes lakására s itt Málek Berdát felhuzott fegyverrel az udvar végén hagyta, míg ő az ablakhoz ment Kerekest kihívni. Ez midőn sikerült neki, Kerekest, vele halkán beszélgetve, az udvar végére esalta s itt aztán hirtelen félre lépett melőle, s a mit sem sejtő áldozat ott állt meg közvetlen közelébe a gyilkosnak, ki csak ezt várta, hogy kiszemelt áldozatukat ily közelben egy biztos lövéssel leterithesse. A gyilkos fegyver Berda pajtájában f. hó 25-én éjjel saját vallomása után megtaláltatott. A gyilkosokat már át adták az igazság szolgáltatásnak, hogy el vegyék jól megérdemelt büntetésüket.

CSARNOK.

A balaton-bozót mellett fekvő községek egészségügyi viszonyairól különös tekintettel a malariára.

Irtá: Dr. Szaploneczay Manó, Somogyvármegye tiszti főorvosa.

(Vége.)

A víz a kórgerjnek vivő anyaga, a mocsaras víz ivásától kapja meg a betegek egy nagy része a malariát. Hogy a víz a

lenül csak téged boldognak tudjalak; én imádkozom a te boldogságodért, Az asszony halotthalványan mozdulatlanul ült; tudta, hogy ez így lesz, ha a férje mondja.

A férfi elfulladt, nem birt tovább beszélni; átölelte az asszony térdeit, lecsuszott a puha szőnyegre; ráborult az asszonyra, mintha egy kedves halottat siratna. Azután felemelte a fejét, fájdalmas lemondással nézett az asszonyra, ki jégszoborként tekintett reá.

Ez a tekintet elmondta, hogy minden vesztve van. A férj hideg hangon folytatta.

— Igen, nekünk válni kell. Az az út, melyen te haladsz: a boldog nyugalom útja, — az én utam a küzdés, fáradság útja lesz. Kietlen sivatagba visz, hol nincs tavasz; nincs verőfény, nincs boldogság, mert te nem leszel jelen.

A jégszobor megmozdult, nagy szemeit elhomályosította a feltörő könnyek zápora, mikor hevesen odadobta magát a férfi karjai közé s zokogva mondotta:

— Ne üzz el magadtól, nagyon szeretlek!

Lévay Béla.

malariára minő befolyással bír, mutatja az is, hogy mocsarak kiszáradása vagy kiszáradása után, t. i. ha a víz elpárolgot vagy elvezetve lett, a váltóláz is eltűnik a vidékről, vagy a minimumra száll le. Látjuk, hogy a malaria a nedves időszakban tavasszal és ősszel lép fel és a nedves években uralkodik leginkább. Télen, mikor meg fagy a víz és a talaj felső rétege, megszűnik a malaria teljesen. Száraz években eltűnik a malaria teljesen. A száraz nyári hónapokban rendszeren szünetel, vagy a minimumra száll alá.

Befolyással bír a malariára a talajviz állása is, annak minden ingadozásával szoros viszonyban állanak a váltóláz járványok. Száraz években leszáll a talajvíz és ekkor leszáll a malaria járvány is, míg a nedves években emelkedik és ekkor fellépnek és szaporodnak a váltóláz megbetegedések is. Ugyan ez áll a malariával azonos eredetű más megbetegedésekre nézve is.

A szerves anyagok rothadása nagy mértékben okozója a malariának, látjuk ezt árvizek vagy a berkekben nagy mérvben felszaporodott vizek lefutása illetve leszállása után, a mikor a szerves anyagok tömegesen rothadnak. De látjuk ezt nagy kender termelő vidéken is, (Szt. Pál, Varjaskér, Buzsák.)

A légesapadék is közreműködik a malaria fellépése és emelkedése, vagy leszállására. Nagy és hosszan tartó esők után ha beáll a szárazság, akkor a malaria nagy számban lép fel és csak a talaj felső rétegének kiszáradása után esökken ismét.

A szelek is befolyással vannak a malariára és pedig a mocsaras vidékre jó hatással van, mert a tömegesen kifejlődő kórgerjeket szétszórja, így attól az ottani lakosság megszabadul, de elviszi távoli vidékre és ekkor látjuk fellépni olyan helyeken, a hol nincs is malaria fészek.

A Balaton mentén az éjszaki szelek dominálnak, így ezek nagy mérvben hozzájárulnak a malaria kórgerjének szétszórásához, vagyis a malaria betegség csökkentéséhez. Érdekes azon tapasztalati tény, hogy a bozótközé beékelődött fonyódi hegynek déli lábánál lakók, a kik a berek közvetlen közelében nagyon ki vannak téve a berek behatásának és az onnan származó talajvizet isszák, inkább szenvednek malariában, mint a déli oldal magasabb pontjain lakók, a kik a hegy éjszaki oldaláról, a Balaton mellett fekvő kutakból isznak. Az éjszaki oldalon lakók pedig, a kik a berekkel ellenkező oldalon és egészen az éjszaki, a balatonról jövő szeleknek irányában illetve azzal szemben laknak, teljesen mentesek a malariától.

A malaria kórgerje azonban nemcsak a tápcsatorna útján, hanem a légzőszervek útján is behatol és felvétetik szervezetünkbe. Mutatja az, hogy csecsemők is, a kik vizet nem isznak, megkapják a malariát. De látjuk, hogy nem a nagy eső és áradások alatt, hanem azután 1—2 hétre, midőn a föld felső rétege szárad, tehát mikor a kórgerj bele jön a levegőbe, lép fel.

Mindezeket tudva, önként következik, hogy minő uton és módon tudunk nem csak a malaria, hanem a mocsaras vidéken honos illetve gyakrabban előforduló betegségek ellen is védekezni, vagyis el kell távolítanunk a káros hatányokat előidéző mocsarat.

Nemcsak a közegészségi, de a köz és nemzet gazdasági szempontok is követelik, hogy ezek a közegészség ellenes és most nagy részt teljesen értéktelen területek, lecsapoltassanak és kiszárittassanak.

Miután a nagy kiterjedésű nyugati-bozót lecsapolása és kiszáritására az előkészítő tárgyalások most vannak folyamatban és rövid időn ez a fontos kérdés végeldöntés alá kerül; — miután ezen műveletnek köz és nemzetgazdasági szempontból való szükségességét és hasznát a királyi kulturmérnökség nagy tudás és munkával kellő képen ki mutatta; reám nézve nagyon megtisztelő felkérés folytán én is igyekeztem csekély tehetségemhez képest és vármegyén egészségügyi viszonyainak ismerete alapján, ezen munkálatok szükségességét közegészségi szempontból megindokolni és kimutatni azon kárt a melyet a Balaton-bozót a lakosság egészségügyi viszonyaira gyakorol és reá mutatni azon haszonra, a melyet ezen kiszáritási művelet által elérni lehet. A következő sorok azt hiszem ezt fényesen fogják bizonyítani: Dr. Ehrenreich Lajos nagybecsű munkájában foglaltatik Póláról a következő hiteles feljegyzése Jileknek „a város közelében a lakosság egészségügyi állapotát nagyon veszélyeztető két mocsár a prató grande és prató piccolo. a tengerészeti ministerium által elrendelt műveletekkel kiszárittatott, még pedig oly eredménnyel, hogy míg 1864-ben a megbetegedés a tengerész katonák között 880-at tett ki pro mille, a műveleteknek 1868-ban történt befejezése után 1870-ben 85-re szállt le pro mille. Később azonban, midőn a csatornák elhanyagoltattak és a két mocsarat kellően levezetni nem voltak képesek, a megbetegedések 1879-ben ismét felszaporodtak 500-ra pro mille. Hasonló és még sokkal tanulságosabb példát nyújt a hajdani temesi bánóságban mutatkozó különbség a csatornák kiépítése előtt és most s. t. b.

Nyílt-tér.)*

Nyilatkozat.

Alulírott a barcsi és barestelepi ifjuság által június hó 7-én a Horváth-féle vendéglőben rendezendő júnálisi-meghívókra vonatkozólag, — minthogy nevetemet azokon, a rendezők sorában látom, — kijelentem ezennel, hogy a rendezendő júnálisról nem volt semmi előleges tudomásom, beleegyezésemet a rendezőség felvételébe nem adtam és így a rendezőségben nem is szerepelhetek, nevemnek visszavonására a valódi rendező urakat ez uton kérem fel.

Grünhut Simon.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Egy teljes szobaberendezésre kevésbé használt jó karban levő fényezett diófa-butortzat s több más butor és egyéb tárgyak helyiség változás miatt olcsó árban azonnal eladatnak. Hol? megtudható e lap kiadóhivatalában.

Jelzalog kölcsönöket

földbirtokra 3 $\frac{1}{2}$ % házakra 4 $\frac{1}{2}$ %
másnemű ingatlanokra 5% mel-
lett legmagasabb összegben aján-
lunk. E kölcsönök konvertálá-
soknál bélyeg és illetékmentes-
séget élveznek.

Erdő kihasználások, birtok
parcellázások átvétele. Birtokok
szövetkezeteknek hosszú lefize-
tési tartamra eladtnak.

Magyar közgazdasági

Lloyd vállalat

Budapest, VI. király-utoza 70.

1—12

Pántlikagilisztában és gyomorbajban szen-
ved az emberiség fele része.

A szenvedő ember-
ség vigasztalására
és segélyére!

Kik galandfőregben és
gyomorbajban szen-
vednek!

Pántlikagiliszta
fejestől, és gyo-
morhaj

a páfrány-tokocskák
által, fájdalom nélkül, jótá-
las mellett, a legrövidebb idő
alatt (6 perczalatt) teljesen
elhajtatik.

Egyedül valódi kap-
ható:

Schneider József

gyógyszerésznél,
Resicán, fő-utca 3.
(Délmagyarország.)

Védjegy.

Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nél-
küli, gyors és biztos eredményéért jótá-
llás nyújtatik. Nem árt, ha a pántli-
kagiliszta-féreg nincs is jelen. — Az
életkor megjelölendő. — **Törvényesen**
véde. — Egy eredeti doboz pontos
használati utasítással a bel- és külföld
részére frt 3.50 postai utánvéttel vagy
a fenti összegnek előre való beküldésé-
vel. A pántlikagiliszta tünetei a követ-
kezők: az arcz halványsárga, bogyadt
tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás,
elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthet-
lenség, étvágytalanság, felváltva mohó
étvágygyal, gyakori rosszullet vagy épen
ájulások és szédülés főleg éhgyomor-
nál, egy gombolyag felszállása egész
a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test
megdagadása, gyomorsav, gyomorhév,
gyakori felbőfögés, bélgöres, henger-
getés, hullámszerű mozgások, szuró
szívó fájdalmak és szurások a belekben,
szivdobogás, a vérkeringés rendtelensé-
gei különösen nőknél, gyakori, vélet-
lenül beálló főfájás, a buskomorságra
való hajlam, életuntáság és a halál óhaj-
tása. Továbbá itt minden gyógyszer
kapható. **Santalitokocskák** hatásukban
felülmúlhatlanok, gyorsan és biztosan
gyógyítanak nőknél és uraknál elgyen-
gült férfierőt, húgyesőfolyásokat, folyá-
sokat nőknél és uraknál befeesken-
zés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50 kr.
Makaes baj ellen egy dupla adag 4 frt.
Mind egyedül valódián kapható:

Schneider J. gyógyszerésznél, Resicán, fő-utca 3.
(Délmagyarország.)

Millió betegnek segített már ez a szer.
Itt még kapható a legjobb iszákosság
(részegség) elleni szer, 1 üveg ára 2
frt, öreg bajnál 4 frt.

Bérbe kerestetik 4—5 szo-
bás lakás, esetleg egy ma-
gános ház, mely utóbbi előny-
be részesül. Czim a kiadó-
hivatalban.

VASUTI MENETREND.

Barcsról indul:

Kanizsára	reggel	8 óra	45 percz
"	délelőtt	11 "	05 "
"	este	9 "	15 "

Pécs — Szigetvárra	reggel	7 "	31 "
"	délután	5 "	15 "
Pákrácra	reggel	8 "	16 "
"	este	6 "	20 "
Somogy-Szobbra	reggel	4 "	18 "
"	délután	1 "	20 "

Barosra érkezik:

Kanizsáról	reggel	7 óra	21 percz
"	délután	4 "	50 "
"	este	9 "	55 "
Pécs — Szigetvárról	délelőtt	10 "	51 "
"	este	8 "	55 "
Pákrácrról	délelőtt	10 "	53 "
"	este	8 "	05 "
Somogy-Szobbról	délben	12 "	28 "
"	este	8 "	35 "

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév
váratlanul gyenge forgalma, minden nemű gazdasági gépekből, u. m.:

**4, 6 és 8 HP gőzcséplőkészletek, járgányok és járgá-
nyos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle ros-
ták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek,
vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűka-
szalók, szecs kavágók, répavágók és zuzók, kukoricza
morzsolók és csöves tengeri daralók egy és két járatu
őrlőmalmok olajprések stb. stb.**

nagymérvű készlet összetorlódását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban
azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával
teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rend-
kívüli mérsékelt áron való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelt közönség tudomá-
sára, hogy az eladás nemesak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-
nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó
gazdak és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

**Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert
kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül
alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.**

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyene-
sen hozzánk ezimzendő, szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatok-
kal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.

15—18

Budapest, Külső váci-ut 29—37.

IFJ. VOGL JÁNOS

kőfaragó üzlete és siremlék raktára

PÉCSETT, Vásár-tér 5. Műhely Pálya-u. 26.

A nagyérdemű gyászoló közönség szives figyelmébe
ajánlom legnagyobb választéku

SIREMLÉK RAKTÁRAMAT

mindennemű fehér, szürke és fekete Szilezia márvány-
ban ugyszinte fehér Cararai márványból. Nagy raktár
mindennemű **Granit, Syenit és Labrador** kövekből.

Építkezési munkálatokat a legjutányosabb árak mel-
lett elvállalom.

Kiváló tisztelettel

Ifj. Vogl János

Kőfaragó üzlete Pécs Vásár-tér 5. és Pálya-u. 26.